

GIVAS

**Rammevilkår for Vannbransjen (VA-sektoren)
Scandic Ørnen, Bergen
21. – 22. mars 2017**

**Hanne Rolsdorph
Daglig leder**

Agenda

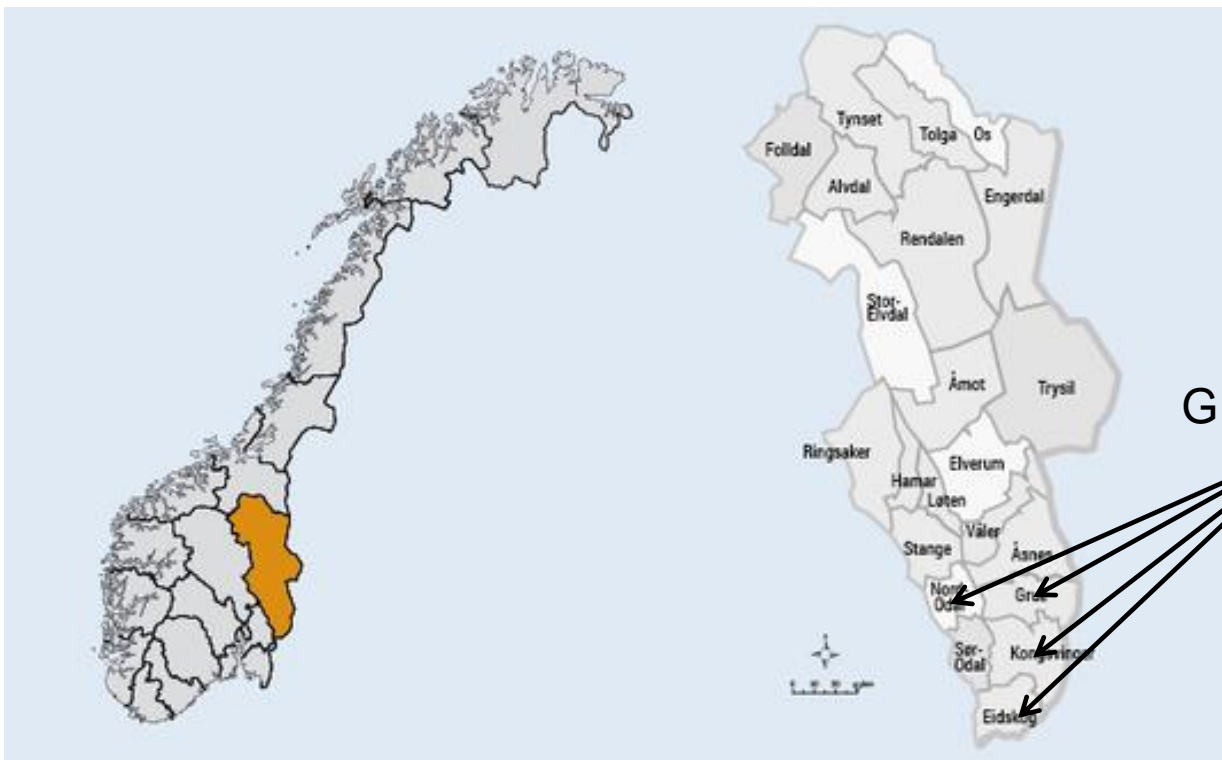
- **GIVAS IKS - Erfaring fra etablering og drift**
- GIVAS eig og driftar alle offentlege vass og avløpsanlegg i dei fire kommunane.
  - Kva for erfaringar er gjort?
  - Har erfaringane relevans for VA-etatar og kommunesamanslåing?

JA!

GIVAS

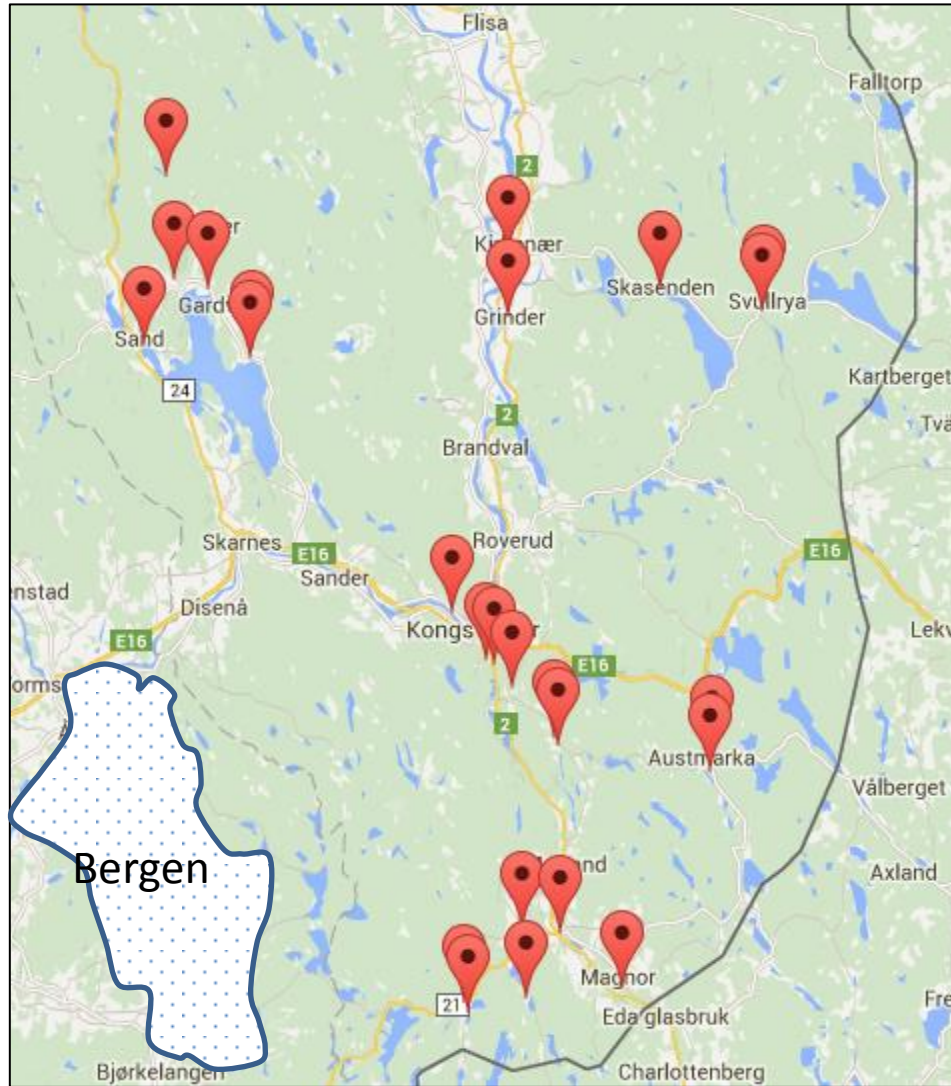
- Interkommunalt selskap (IKS)
- Opprettet i 1.1.2006 av **Grue** og **Kongsvinger**
- **Nord-Odal** og **Eidskog** med fra 2013 og 2014
- Ca 35.000 innbyggere

- Slått sammen eksisterende organisasjoner
- Vann, avløp og vegvedlikehold
- 44 ansatte (+trainee, lærlinger, praksisplasser)

Hedmark fylke - Kongsvingerregionen

GIVAS

Vi er ikke så store men....

Bakgrunn for GIVAS/ 2005

Bakteppe:

- Små kommuner/ spredt bosetting
- Utfordrende oppgaver inn VA
- Ubesatte ingeniørstillinger/ manglet kompetanse
- En av kommunene trengte vann!

Utdrag fra utredningen i 2005

- Utnyttelse av stordriftsfordeler innen administrativt, beredskap og drift.
- Bedre tjenester til akseptabel pris.
- Sikrere vannforsynings- og avløptjeneste.
- Besparelse av konsulenttenesteutgiftene.
- Ivareta en del driftsoppgaver bedre enn i dag.

Selskapsmodell

- Opprettet som **«totalselskap»**
  - Overtok eie- og driftsansvar for vann, avløp og septik i eierkommunene
  - «kommunesammenslåing innen vann- og avløp»**
  - Forurensningsmyndighet forble i kommunene (utslippstillatelser mm)

I dag ☺

- ✓ Veletablert selskap
- ✓ Godt kvalifiserte søkere til alle stillinger
- ✓ Gode i system, styring og kontroll: ISO-sertifisert:
  - Arbeidsmiljø (18001)
  - Miljø (14001)
  - Kvalitet (9001)

Milliontap som egen kommune

GRUE: Grue kan tape ti millioner i inntekter ved å være egen kommune. Det synes ordfører Wenche H. Sund blir vanskelig, og går i samtaler med Kongsvinger.

KENNETH MELLE
km@glomdalen.no
995 27 903

- Med et innteksttap på ti millioner kroner, ser jeg det som vanskelig å bli stående alene. Det nye inntektssystemet tvinger oss til å tenke nye kommunegrenser. Første prioritet er å være egen kommune, for jeg synes det skjer så mye bra her om dagen, sier ordfører Wenche Huser Sund.

Hun har nå valgt å flagge sitt kommunesyn og har fått god respons på nettet. De aller fleste støtter hennes tanker om å se sørover og en eventuell sammenslåing med Kongsvinger.

- Vi har vært i nabosamtaler med både Våler og Åsnes om en Solør-kommune. Mandag kom-

mer blant andre Kongsvinger-ordfører Sjur Strand til oss i Grue, og vi skal da ha nabosamtale med dem, sier Wenche Huser Sund.

Hun ser for seg flere nabosamtaler, gjerne der alle kommunene er samlet også. Deretter skal det gjennomføres en rådgivende folkeavstemning.

- For meg er det sykehuset, GIVAS, legevakt, aksen Oslo-Gardermoen som er viktig. Vi ser at Odalskommunene får til vekst og effekt av at folk flytter ut av Oslo, og den tror jeg Kongsvinger og Grue kan merke også. At Kongsvinger gikk ned i folketall, bør være en vekker for dem. Jeg ser på Kongsvinger som et vekstsenter, og det går det fint an å få til, mener Huser Sund.

- Du er ikke redd for å bli slukt av Kongsvinger og at ting blir lagt ned i Grue?

- Når vi kommer så langt, skal det selvsagt forhandles. Jeg vil være med og sitte i førerretet uansett hvordan strukturen blir. Vi skal ikke miste tilbudene i Grue. Vi har ressurser og

SØROVER: Wenche Huser Sund ser sørover og mener en sammenslåing med Kongsvinger vil være best. Der vil hun sitte i førerretet og gi gass. Anita Madshus (til høyre) er sterk forkjemper for en solørkommune.

FOTO: KENNETH MELLE

ønsker at det satses i Grue også. Vi har et stort industrifelt, en ny og fin skole og dyktige folk. Gis det signaler om å legge ned ting

i Grue, blir vi ikke med, sier Huser Sund, som innrømmer at dette er et vanskelig landskap å navigere i.

- Vi vet ikke resultatet ennå, så dette er veldig vanskelig. Men jeg tenker det beste for Grue, sier Wenche Huser Sund.

GIVAS

Erfaring fra opprettelsen

Suksesskriterier:

- **Dra nytte av det beste fra alle parter**
- **Åpen prosess – ansatte aktive og medvirkende**
- **Ydmykhet overfor kulturforskjeller**

- **Etabler ensartet arbeidskultur, personal og lønnspolitikk mm. – så raskt som mulig!**

Erfaring fra opprettelsen

....og dette skal dere ikke gjøre:

- Ikke tillat «andre kulturer» i en overgangsfase
- Ikke tenk at en kommune er bedre enn de andre
- Ikke se tilbake på hva som er gjort/ikke gjort
– **NY START!**

KONKRETE TING VI HAR GJORT

- GOD UTREDNING

- Lokalisering
- Arbeidstid/ lønn/ pensjon (ingen med dårligere...)
- Vaktordning (VIKTIG!)
- Teknisk vurdering/ investeringsbehov
- Systemer (driftskontroll, faktureringsystem, kartsystem mm)
- **Organisering**

KONKRETE TING VI HAR GJORT

- Utarbeidet gode Handlings- og Økonomiplaner
  - Strategi
  - Investeringsplaner
  - Saneringsplaner/ Hovedplaner
- **Fokusert på standardisering, automasjon, forvaltning, drifts- og vedlikeholdsystem**
- Kompetanseheving/kartlegging
- ISO-Sertifisering til god hjelp!

HANDLINGS- og ØKONOMIPLAN

Overordnet saneringsplan for vann og avløp

2012-2019

Grua kommunestyre 043/11
Kongsvinger kommunestyre 199/11
Olvas IK5 styre 029/11
Olvas IK5 representantskap 018/11

HANDLINGS- og ØKONOMIPLAN

Overordnet saneringsplan for vann og avløp

2014-2021

GIVAS styre 018/11
GIVAS representantskap 014/11

Nord-Odal kommune
Grua kommunestyre
Kongsvinger kommune

HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN
2016-2019

Overordnet tilstandsvurdering for vann og avløp

GIVAS styre 014/15
GIVAS representantskap 011/15

Eldeblåg kommunestyre 000/15
Nord-Odal kommunestyre 000/15
Grua kommunestyre 000/15
Kongsvinger kommunestyre 000/15

Organisering (Drift)

- Ønsketenkning:
  - Alle har lik kompetanse
  - Alle kan lære seg alle anlegg like godt
  - Alle takler omstilling like lett

- = Organisasjon der alle kan jobbe alle steder, rullering på forskjellige anlegg
- = Robust organisasjon/ Vaktordning

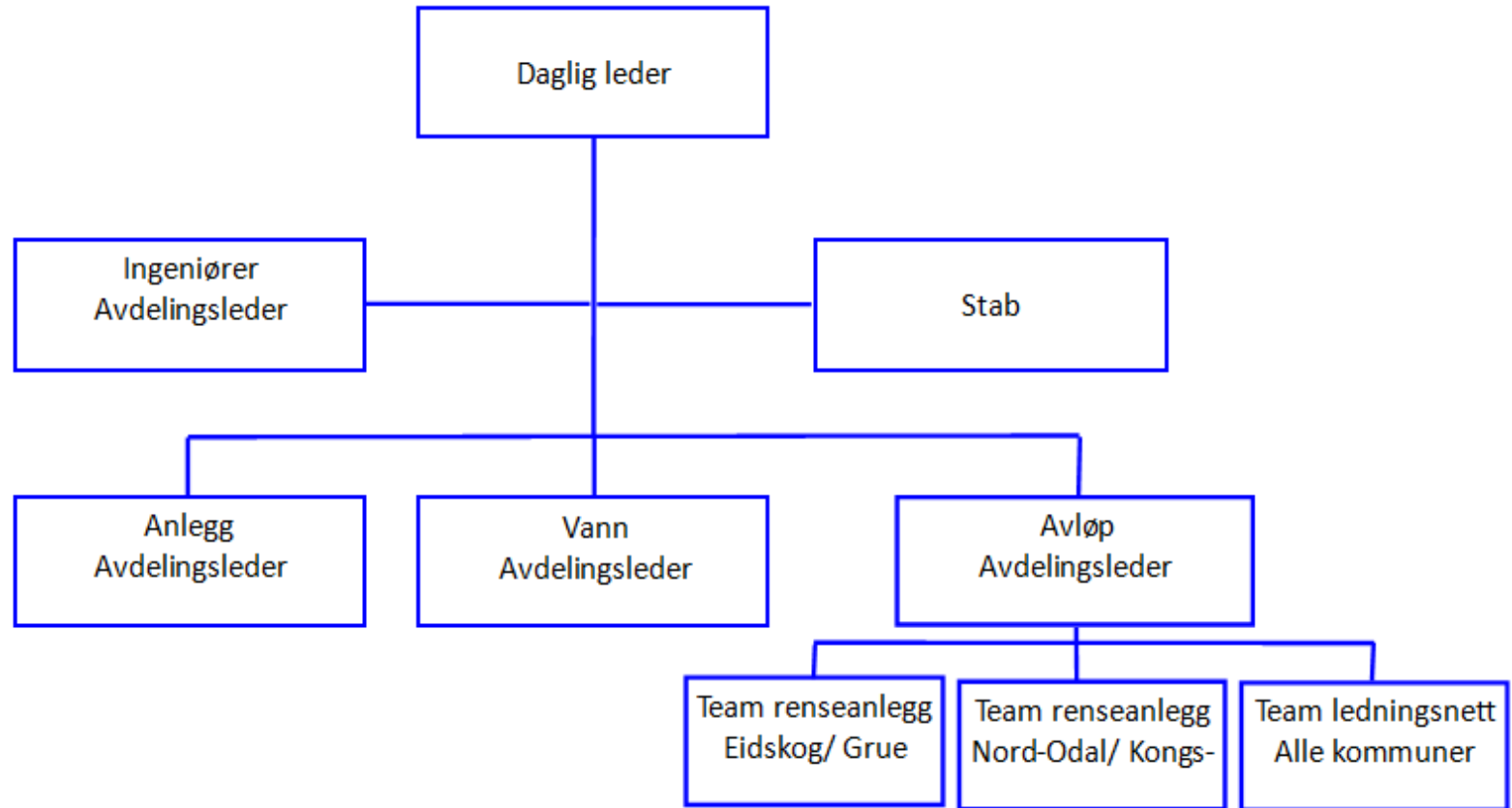
Organisering (Drift)

- Ønsket
  - Alle ser
  - Alle kan
  - Alle takler opp
- = Org
- ruller
- = Robust

Organisering (Drift)

- Realitet:
  - Må finne organisasjonsmodell som tar hensyn til:
    - Geografi
    - Mennesker
    - Fag/ anlegg
  - Men må ivareta:
    - Robusthet (kritisk masse?)

Organisasjonskart

Kommunesammenslåing!

Kommunene Radøy, Meland og Lindås har i dag vedtatt sammenslåing. Fjell, Sund og Øygarden vedtok å gå i lag i går. I tillegg blir Bjørnefjorden kommune og Ullensvang kommune en realitet.

Organisasjonsform

- IKS?
- AS?
- KF?
- VA-etat?

= Samme prosess for å lykkes!

Viktigs tema som må vurderes

- Lokalisering?
- Mennesker:
  - kultur (hvordan gjør vi det i denne kommunen?)
    - Tekniske løsninger (pumpestandard, materialvalg etc.)
    - Forvaltning (tvungen påkobling?, saksbehandling mm)
  - Kompetanse
  - Omstilling
- RÅD: La menneskene i organisasjonene bli kjent med hverandre!

Viktigs tema som må vurderes

- Organisering:
  - Organisasjonskart (og huske at noen vil miste posisjon...)
  - Stillingsbeskrivelser
  - Lønnsbetingelser
  - Arbeidstid
  - VAKT! Avspasering, kompensasjon, utrykningstid... etc.
- RÅD: MÅ UTREDES!

Viktigs tema som må vurderes

- Normer og forskrifter:
  - Gebyrstruktur (100% selvkost)?
  - VA-Norm
  - Abonnementsvilkår
    - Eierskap til stikkledninger?
    - Vannmålere: Privat/ offentlig? Påbud/ Frivillig?
- RÅD: Start prosessen så tidlig som mulig med å få felles samme normer og forskrifter
  - Dette arbeidet kan starte i dag!

Viktigs tema som må vurderes

- Systemer:
  - Grunnkart
  - Va-Kartverk
  - Økonomisystem
  - Abonnementsregister
  - Driftskontrollsystem
  - Datasystem, prosjekteringsverktøy mm
- RÅD: Start prosessen så tidlig som mulig med å få felles systemer
  - Dette arbeidet kan starte i dag!

... og noe ting er vanskelig...

- Mennesker: Omstilling
- Teknisk standard: Stor forskjell?
- RÅD: Raushet og forståelse – noe vil ta lang tid å utligne...

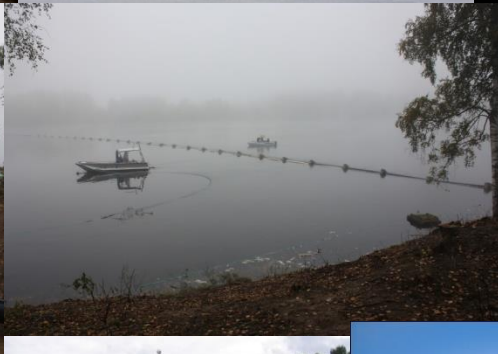
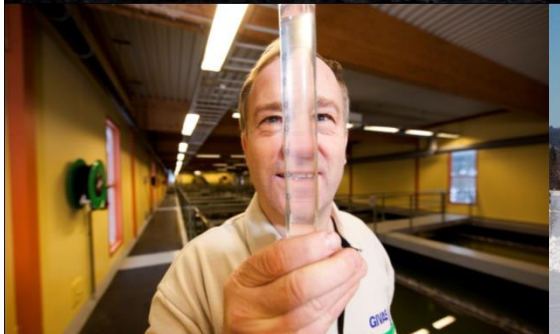
RESULTATET!

- Større fagmiljø:
  - Mulighet for spesialisering
  - Mer robust
  - Forenkler rekrutteringen
- Infrastruktur på tvers av kommunegrenser
- Mer effektiv forvaltning:
  - Administrasjon
  - Drift
  - Vaktordning

Men det viktigste!

- Innbyggeren vil få bedre eller minst like godt tjeneste!
  - Utligne forskjeller i teknisk standard/kvalitet
  - Likhet mellom kommunene – samme gebyrstruktur, normer og forskrifter
- Og forhåpentligvis: «Bedre service til lavere pris!»

Husk det beste fra hver organisasjon!

GIVAS